

## Potencjalne wpływy do budżetu państwa z tytułu wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie

Marzena Ganc\*

**Streszczenie:** *Cel* – Określenie wysokości potencjalnych wpływów do budżetu państwa w sytuacji wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie.

*Metodologia badania* – Źródłowe dane empiryczne będą pochodziły z gospodarstw indywidualnych funkcjonujących w ramach systemu Farm Accountancy Data Network (FADN). Liczba gospodarstw objętych FADN w Polsce obejmuje 12 000 obiektów. Dokonano obliczenia obciążeń podatkowych z tytułu ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, PIT oraz CIT w gospodarstwach przynależnych do określonego typu gminy, a następnie przeprowadzono badania dotyczące wysokości potencjalnych wpływów z tytułu podatku dochodowego do budżetu państwa.

*Wynik* – Najkorzystniejszym rozwiązaniem w tym zakresie byłoby opodatkowanie gospodarstw na zasadach ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Sytuacja taka wynika z faktu, iż w tym rodzaju opodatkowania nie uwzględnia się kosztów uzyskania przychodów, a te w rolnictwie są bardzo istotne. Opodatkowanie gospodarstw rolniczych w ramach podatku dochodowego od osób fizycznych zwiększyłoby wpływy budżetowe z tego tytułu pod warunkiem wprowadzenia tego podatku w formie liniowej (19%). Uwzględniając skalę podatkową, wpłaty do krajowego budżetu istotnie by się zmniejszyły.

*Oryginalność/wartość* – Określenie potencjalnych korzyści bądź strat dla budżetu państwa z tytułu wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie jest zagadnieniem jak najbardziej na czasie. Wdrożenie tego typu rozwiązań pozostaje tylko kwestią czasu. Opracowanie może być odpowiedzią na pytanie (zarówno dla rolników, jak i państwa) jakie zasady opodatkowania dochodów rolniczych będą korzystne (lub nie) dla podatników oraz budżetu państwa. Należy zaznaczyć, iż korzyści dla budżetu państwa stanowią zasadniczo niekorzyść dla potencjalnych podatników – rolników.

**Słowa kluczowe:** budżet państwa, podatek dochodowy w rolnictwie

### Wprowadzenie

Współcześnie podatek jest postrzegany i wykorzystywany jako ważny instrument oddziaływania państwa na poszczególne grupy podatników. Zgodnie z poglądami keynesowskiej szkoły ekonomii, popierającej stosowanie interwencjonizmu państwowego, podatek jest instrumentem regulacji mechanizmu rynkowego, utrzymywania równowagi gospodarczej i zapobiegania zjawiskom kryzysowym. Natomiast teoria neoliberalna hołduje zasadzie neutralności podatku, utrzymując możliwie najniższe i równomierne opodatkowanie

---

\* dr Marzena Ganc, Wydział Nauk Ekonomicznych Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, 02-787 Warszawa, ul. Nowoursynowska 166, e-mail: marzena\_ganc@sggw.pl.

wszystkich obywateli, a za podstawę wymiaru podatku przyjmuje przychód bez uwzględnienia zwolnień i ulg (Gill, Haurin 2001: 101).

W ujęciu ekonomicznym, podatek jest formą przejęcia na rzecz państwa lub związków publiczno-prawnych od podmiotów im podporządkowanych części dochodu, przychodu lub majątku (Gomułowicz 2004: 128). Przedmiot przejęcia jest uzależniony od rodzaju podatku i podstawy opodatkowania, a zakres ingerencji państwa w majątek podatnika jest uzależniony od prowadzonej polityki fiskalnej. Przedmiot podatku rozumie się jako ustalony w ustawie stan (faktyczny lub prawny), z którym ustawy podatkowe wiążą powstanie obowiązku podatkowego. Mastalski (2007: 73) podkreśla złożoność istoty przedmiotu opodatkowania jako wielopłaszczyznowej konstrukcji, gdzie przedmiot opodatkowania jest zarówno stanem faktycznym, jak i prawnym. Przedmiot opodatkowania ma szczególne znaczenie w ekonomicznej koncepcji podatku, zgodnie z którą wybór przedmiotu podatku jest uzależniony od wiedzy i wyobraźni ustawodawcy co do możliwości uzyskania dochodów budżetowych oraz od stopnia rozwoju prawa podatkowego. Definicja przedmiotu podatku jest również przedstawiana bardziej obrazowo, jako organizmy żywe, rzeczy, zdarzenia, zjawiska, stany gospodarcze lub społeczne, z zaistnieniem których ustawa wiąże powstanie obowiązku podatkowego (Brzeziński 1996: 22). Ten element konstrukcji podatku często jest wskazany w nazwie podatku (np. podatek od psów, podatek dochodowy, podatek rolny, podatek drogowy czy podatek leśny).

Podstawa opodatkowania, jako kolejny element konstrukcji podatku, określana jest jako konkretyzacja przedmiotu podatku co do wielkości i materii podlegającej opodatkowaniu. Jest to wartość przedmiotu opodatkowania, stanowiąca podstawę wymiaru podatku, z reguły wyrażoną w pieniądzu. W literaturze przedmiotu istotę podstawy opodatkowania rozszerza się o sposoby jej ustalania: na podstawie zasad rachunkowości, dowodów stwierdzających rzeczywistą wartość przedmiotu opodatkowania lub szacunkowo, na podstawie przyjętych norm (Brzeziński 1996: 23). Podstawa opodatkowania może być ujęta zarówno w jednostkach fizycznych (np. podatek obrotowy naliczany od liczby jednostek sprzedanego towaru), jednostkach przeliczeniowych (np. hektary przeliczeniowe) oraz wartościowo (np. wartość budynku w przypadku podatku od nieruchomości).

Ważną kwestią dotyczącą podstawy opodatkowania jest kumulacja podatkowa, czyli łączenie podstaw opodatkowania w celu zwiększenia ciężaru podatkowego. Zjawisko to można rozpatrywać w czterech aspektach: kumulacja podmiotowa (łącznie opodatkowanie osób związanych wspólnymi interesami gospodarczymi), przedmiotowa (wliczanie do podstawy wymiaru podatku kilku rodzajów dochodów, jakie uzyskuje ten sam podatnik), terytorialna (łącznie lub rozłączne opodatkowanie dochodów pozyskiwanych przez podatnika w kraju i zagranicą) i czasowa (ujmowanie wielkości dochodów, wydatków czy przychodów w skali roku lub dłuższego okresu kumulacji) (Majchrzycka-Guzowska 2002: 100).

Obciążenia podatkowe z tytułu podatku rolnego w stosunku do pozostałych działów gospodarki w opinii rolników są małe, a zasadnym byłoby przeprowadzenie działań informacyjnych, przedstawiających realne obciążenia podatkowe gospodarstw rolniczych na tle

pozostałych działów gospodarki. Rolnicy w większości preferują funkcjonowanie podatku rolnego na dotychczasowych zasadach, zmiany są akceptowane pod warunkiem, że nie zwiększyłyby wysokości ciężaru podatkowego, a jednocześnie rolnicy w swoich opiniach opowiadają się za ujednoczeniem zasad opodatkowania (Wasilewski, Gruzziel 2007: 115–116). Opinie rolników o konieczności utrzymania odrębnych zasad opodatkowania gospodarstw rolniczych są domeną rolników z gospodarstw prorozwojowych, tzn. największych obszarowo, wypracowujących dodatni wynik ekonomiczny, którzy wyłączenie z opodatkowania dochodów rolniczych traktują jako zbyt małe dla wyrównania warunków gospodarowania. Odmienność warunków prowadzenia działalności rolniczej w Polsce i pozostałych krajach UE wynika głównie ze zróżnicowania poziomu dopłat do produkcji i lepszego wyposażenia w środki do produkcji, co skutkuje małą konkurencyjnością i trudnościami w pozyskiwaniu nowych rynków zbytu (Gruzziel 2008: 105–106).

Podatek rolny przy zastosowaniu kryterium społecznego zaliczany jest do grupy podatków rzeczowych, gdyż jego konstrukcja i wymiar wiążą się przede wszystkim z pojęciem i właściwościami gospodarstwa rolnego, a nie z cechami podatnika (rolnika). Uwzględniając kryterium prawne podatek rolny jest zaliczany do grupy podatków bezpośrednich (Goraj 2004: 198–199).

Podstawą dokonanych obliczeń zgodnie z metodyką FADN były wielkości średnie z co najmniej 15 gospodarstw rolniczych w ramach przyjętych kryteriów ich klasyfikacji. Pozyskane zmienne w postaci danych liczbowych i określonych kategorii wynikowych stanowiły podstawę dokonania symulacji wprowadzenia podatku dochodowego. Dokonano obliczenia obciążeń podatkowych z tytułu ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, PIT oraz CIT w gospodarstwach przynależących do określonego typu gminy, a następnie przeprowadzono badania dotyczące kształtowania się wpływów z tytułu podatku dochodowego do budżetu państwa w rzeczywistych proporcjach<sup>1</sup>.

Symulacja modelowa obejmowała różne warianty wprowadzenia podatku dochodowego od dochodów rolniczych. Rozwiązania oparte są na założeniach dotyczących podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT). Z uwagi na szczególnie charakter indywidualnych gospodarstw rolniczych, posiadających charakter czysto rodzinny i łączących w sobie działalność gospodarczą (rolniczą) z pracą we własnym gospodarstwie, model trzeci będzie stanowił kombinację dwóch poprzednich.

W modelu B zastosowano rozwiązania w ramach książki przychodów i rozchodów. Uwzględniono cztery warianty dotyczące opodatkowania w zakresie księgi przychodów i rozchodów. Model B<sub>1</sub> zakłada, iż rolnik odprowadza składki w systemie KRUS oraz płaci podatek dochodowy z uwzględnieniem progresji podatkowej, w modelu B<sub>2</sub> natomiast zastosowano podatek liniowy (KRUS bez zmian). Ponadto zbudowano model B<sub>3</sub>, w którym

---

<sup>1</sup> W latach 2004, 2006, 2007 oraz 2009 udział wpływów do budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego PIT we wpływach z tego podatku ogółem w skali kraju wynosił odpowiednio: 64,28, 64,05, 63,78 oraz 63,28%. Udział wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych CIT w badanych latach był stały i wynosił 93,29%. Oznacza to, iż taki odsetek wszystkich wpływów z podatków dochodowych (PIT, CIT) zasila budżet państwa.

zastosowano składki na ubezpieczenia społeczne w ramach ZUS oraz skalę podatkową, jak również model B<sub>4</sub> ze składkami odprowadzanymi na zasadach ZUS oraz podatkiem liniowym.

W modelu C – wariantach C1, C2, C3 oraz C4 przyjęto rozwiązania podatkowe obowiązujące osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, z uwzględnieniem ewidencji opartej o pełne księgi rachunkowe oraz opodatkowaną podatkiem PIT. W modelu C5 przyjęto natomiast, iż rolnik – przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i uwzględnia w kosztach nakłady pracy własnej, wycenionej jako płaca minimalna wraz z narzutami.

We wszystkich ujęciach modelowych przyjęto założenie, że wszystkie wpłaty z tytułu hipotetycznego podatku dochodowego zasilają budżety gminne podobnie, jak w przypadku dotychczas płaconego podatku rolnego.

Ministerstwo Finansów Polski wskazuje, że w większości krajów UE działalność rolnicza podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym na podobnych zasadach, jak działalność gospodarcza, zatem uzasadnione jest określenie korzyści bądź strat dla budżetu państwa w sytuacji wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie.

## 1. Wyniki badań

W tabeli 1 przedstawiono potencjalne wpływy do budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego z gospodarstw rolniczych. W analizie uwzględniono odpowiednie proporcje tych wpływów zasilające krajowy budżet. Największe wpływy uzyskano z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych z gmin wiejskich w 2009 roku, w którym wyniosły 46 782,1 tys. zł (model A1). Jednocześnie w badanym okresie stwierdzono tendencję rosnącą wpływów z podatku ryczałtowego ogółem do budżetu państwa z 53 915,2 tys. zł w 2004 roku do poziomu 71 114,3 tys. zł w 2009 roku. W modelu A2 odnotowano zbliżone zależności, jak w przypadku modelu A1. Najwyższe wpływy do budżetu państwa z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych wystąpiły w 2009 roku i wynosiły 50959,6 tys. zł (w 2004 r. kwota ta wyniosła 40 328,4 tys. zł). Zarówno w modelach A1, jak i A2 najmniejsza kwota podatku na zasadach ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych wpływałaby z gospodarstw położonych w gminach o typie miasto w gminie miejsko-wiejskiej.

W modelu B1, uwzględniającym podatek dochody od osób fizycznych, nastąpił wzrost wpływów budżetowych z tego tytułu w 2009 roku, w porównaniu do 2004 roku, odpowiednio z 7779,4 do 12 717,1 tys. zł (tab. 2). Model B2 (podatek liniowy) jest bardziej korzystny niż B1 (progresja podatkowa) w zakresie zwiększania wpływów do budżetu państwa z tego tytułu. Oznaczać to może, iż najkorzystniejszym rozwiązaniem z punktu widzenia zasilenia państwowego budżetu byłyby stały podatek liniowy oraz ubezpieczenia społeczne, płacone przez rolnika w ramach KRUS.

W modelach, w których w metodyce naliczania podatku zastosowano odliczenia obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne w ramach ZUS (B3 oraz B4), stwierdzono

**Tabela 1**  
Konsekwencje wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie dla budżetu państwa (tys. zł)

MODEL	Gmina*	Lata				2007				2009			
		2004		2006		2007		2009		2009		2009	
		podatek dochodowy	Bp**	razem	podatek dochodowy	BP	razem	podatek dochodowy	BP	razem	podatek dochodowy	BP	razem
A1	1	2 548,8	1 638,4	53 915,2	2 728,5	1 747,6	59 474,4	3 009,0	1 919,1	66 032,6	2 700,0	1 708,6	71 114,3
	2	54 068,0	34 754,9		60 232,3	38 578,8		67 918,5	43 318,4		73 928,8	46 782,1	
	4	2 611,2	1 678,5		2 340,6	1 499,2		2 340,3	1 492,6		2 411,5	1 526,0	
	5	24 647,6	15 843,5		27 554,8	17 648,8		3 0264	19 302,4		33 340,0	21 097,6	
A2	1	2 076,8	1 335,0	40 328,4	2 091,0	1 339,3	49 630,7	2 422,5	1 545,1	48 386,8	2 050,0	1 297,2	50 959,6
	2	39 392,4	25 321,4		51 156,2	32 765,5		48 633,0	31 018,1		52 086,2	32 960,1	
	4	2 067,2	1 328,8		1833,0	1 174,0		1 721,6	1 098,0		1 722,5	1 090,0	
	5	19 202,2	12 343,2		22 407,2	14 351,8		23 088,0	14 725,5		24 671,6	15 612,2	
	2	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	
	4	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	
	5	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		,00	0,0	

\* 1 – gmina miejska, 2 – gmina wiejska, 4 – miasto w gminie miejsko-wiejskiej, 5 – obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej; \*\*BP – wpływy do budżetu państwa.

Źródło: opracowanie własne.

**Tabela 2**  
 Konsekwencje wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie dla budżetu państwa

MODEL	Gmina*	Lata				2006				2007				2009			
		podatek dochodowy	BP**	razem	podatek dochodowy	BP	razem	podatek dochodowy	BP	razem	podatek dochodowy	BP	razem	podatek dochodowy	BP	razem	
B1	1	728,1	468,0	7 779,4	1 000,9	641,1	12 508,1	622,2	396,8	10 656,8	1 054,0	667,0	12 717,1	15 096,6	9 553,1		
	2	7 716,3	4 960,0		11 765,9	7 536,1		9 642,8	6 150,2								
	4	485,2	311,9		442,5	283,4		584,3	372,7					158,5	100,3		
	5	3 172,7	2 039,4		6 319,4	4 047,6		5 859,4	3 737,1					3 787,4	2 396,7		
B2	1	853,1	548,4	11 562,0	1 136,0	727,6	16 519,3	768,1	489,9	15 045,2	1 259,3	796,9	17 974,5	20 868,1	13 205,3		
	2	11 810	7 591,5		16 139,0	10 337,0		14 439,0	9 209,2								
	4	629,4	404,6		591,9	379,1		738,1	470,8					322,8	204,3		
	5	4 694,5	3 017,6		7 924,3	5 075,5		7 644,0	4 875,3					5 954,5	3 768,0		
B3	1	107,9	69,4	69,4	276,9	177,4	177,4	0,0	0,0	0,0	0,0	144,0	227,5	144,0			
	2	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0					0,0	0,0		
	4	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0					0,0	0,0		
	5	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0					0,0	0,0		
B4	1	233,2	149,9	149,9	412,1	264	264,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1		
	2	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0					0,0	0,0		
	4	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0					0,0	0,0		
	5	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0					0,0	0,0		

\* 1 – gmina miejska, 2 – gmina wiejska, 4 – miasto w gminie miejsko-wiejskiej, 5 – obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej, \*\* BP – wpływy do budżetu państwa.

Źródło: opracowanie własne.

**Tabela 3**  
Konsekwencje wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie dla budżetu państwa

MODEL	Gmina	Lata				2007				2009			
		2004		2006		razem		podatek dochodowy		razem		podatek dochodowy	
C1	1	1 074,3	690,6	18 340,8	1 239,6	794,0	14 854,5	1 495,8	954,0	19 036,0	170,3	107,8	2 836,4
	2	18 329,1	11 781,9		14 208,2	9 100,4		18 438,6	11 760,1		4 267,7	2 700,6	
	4	1 107,3	711,8		555,8	356,0		814,0	519,2		44,3	28,0	
	5	8 021,9	5 156,5		7 188,5	4 604,2		9 097,9	5 802,6		0,0	0,0	
C2	1	1 199,4	771,0	22 121,7	1 374,7	880,5	18 865,7	1 641,9	1 047,2	23 431,9	326,5	206,6	7 486,0
	2	22 422,8	14 413,4		18 581,3	11 901,3		23 243,2	14 824,5		9 434,3	5 970,0	
	4	1 251,5	804,5		705,3	451,7		967,9	617,3		202,2	128,0	
	5	9 540,9	6 132,9		8 793,3	5 632,1		10 885,7	6 942,9		1 867,0	1 181,4	
C3	1	454,1	291,9	838,1	515,6	330,2	330,2	484,5	309,0	309,0	0,0	0,0	0,0
	2	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	
	4	385,4	247,7		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	
	5	464,3	298,5		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	
C4	1	579,1	372,2	3 293,3	650,8	416,8	544,8	0,6	0,4	1,0	0,0	0,0	0,0
	2	2 031,4	1 305,8		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	
	4	529,6	340,4		0,0	0,0		0,1	0,1		0,0	0,0	
	5	1 983,3	1 274,9		199,8	128,0		0,9	0,6		0,0	0,0	
C5	1	669,5	44,9	637,9	750	50,3	143,7	991,7	66,5	407,0	0,0	0,0	0,0
	2	5 090,1	341,5		0,0	0,0		1 861,5	124,9		0,0	0,0	
	4	640,8	43,0		14,4	1,0		282,2	18,9		0,0	0,0	
	5	3 106,7	208,5		1 377,7	92,4		2 929,7	196,6		0,0	0,0	

\* 1 – gmina miejska, 2 – gmina wiejska, 4 – miasto w gminie miejsko-wiejskiej, 5 – obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej, \*\* BP – wpływy do budżetu państwa.

Źródło: opracowanie własne.

bardzo niewielkie wpływy do budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego. W 2007 roku nie wystąpiły żadne wpływy podatkowe w tym zakresie. W latach 2004 oraz 2006–2007 jedynie w gminach miejskich odnotowano wpływy z tytułu podatku dochodowego, zasilające państwowy budżet. W modelach uwzględniających prowadzenie przez rolnika pełnych ksiąg rachunkowych najkorzystniejszym rozwiązaniem z punktu widzenia zwiększenia wpływów budżetowych państwa byłby model C2 (podatek liniowy 19%, składki w ramach KRUS) (tab. 3). Wpływy z tytułu tego podatku wynosiły w najlepszym pod tym względem 2007 roku 23 431,9 tys. zł, co należy uznać za kwotę znaczącą. Na wysokość wpływów podatkowych w modelu C2 złożyły się zasadniczo wpłaty z gmin wiejskich oraz z obszaru wiejskiego w gminach miejsko-wiejskich.

W rozwiązaniach modelowych, przyjętych w ramach modeli C3 oraz C4, wpływy do budżetu państwa sukcesywnie w badanym okresie zmniejszały się (w modelu C4 w 2004 r. wynosiły 3293,3 tys. zł, natomiast w 2009 r. nie wystąpiły). W modelu C3 stwierdzono zbliżone zależności, jak w przypadku modelu C4 i w 2009 roku również nie stwierdzono wpływów z tytułu podatku dochodowego.

W modelu C5 (podatek CIT) wpływy do budżetu państwa nie były znaczące i wynosiły w 2004 roku 637,9 tys. zł, co było wartością największą w badanym okresie. W latach 2006 oraz 2009 nie stwierdzono wpłat do budżetu krajowego z tytułu podatku dochodowego w rolnictwie w gminach wiejskich. Sytuacja taka może być spowodowana uzyskiwaniem przez rolników w tych typach gmin niskich dochodów do opodatkowania, dodatkowo pomniejszanych o składki ZUS, ulgę NFZ, jak również ujmowaniem płacy własnej rolnika w kosztach uzyskania przychodów.

Reasumując można stwierdzić, iż wdrożenie do systemu fiskalnego Polski opodatkowania dochodów rolniczych byłoby generalnie korzystne dla budżetu państwa, pod warunkiem funkcjonowania tego podatku na zasadach ryczałtu lub podatku od osób fizycznych PIT. Jednocześnie należy zauważyć, iż korzyść dla budżetu państwa oznacza wyższe obciążenia fiskalne dla gospodarstw rolniczych oraz niekorzystną sytuację dla budżetów gmin wiejskich, dla których wpływy z podatku rolnego płaconego dotychczas są często bardzo istotne.

## **Uwagi końcowe**

Celem zasadniczym przeprowadzonych badań było określenie wysokości potencjalnych wpływów do budżetu państwa z tytułu wprowadzenia podatku dochodowego w indywidualnych gospodarstwach rolniczych. Na podstawie wyników badań sformułowano następujące wnioski:

1. Generalnie budżet państwowy zyskałby na wprowadzeniu opodatkowania dochodów rolniczych. Najkorzystniejszym rozwiązaniem w tym zakresie byłoby opodatkowanie gospodarstw na zasadach ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Sytuacja taka wynika z faktu, iż w tym rodzaju opodatkowania nie uwzględnia się kosztów



uzyskania przychodów, a te w rolnictwie są bardzo istotne. Uwzględniając opodatkowanie na zasadach ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych należy zaznaczyć, że ta forma obciążenia gospodarstw byłaby dla rolników bardzo niekorzystna.

2. Opodatkowanie gospodarstw rolniczych w ramach podatku dochodowego od osób fizycznych zwiększyłoby wpływy budżetowe z tego tytułu pod warunkiem wprowadzenia tego podatku w formie liniowej (19%). Uwzględniając skalę podatkową, wpływy do krajowego budżetu istotnie by się zmniejszyły. Sytuacja taka może mieć swoje uzasadnienie w tym, iż w większości gospodarstw rolnych uzyskiwane dochody nie przekraczały pierwszego progu podatkowego, a dodatkowy 1% zwiększenia stawki podatkowej spowodował wzrost wpływów z tytułu podatku PIT. Wprowadzenie podatku dochodowego od osób prawnych byłoby bardzo niekorzystne dla budżetu państwa. Sytuacja taka może oznaczać również korzyść dla gospodarstw rolniczych funkcjonujących na zasadach jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z uwagi na możliwości odliczeń kosztów uzyskania przychodów.
3. Najmniejsze wymierne korzyści budżet państwa odniósłby z tytułu wprowadzenia w rolnictwie podatku dochodowego w ramach PIT z uwzględnieniem progresji podatkowej. Sytuacja ta może być spowodowana tym, iż rolnicy uzyskują dochody, których wysokość nie przekracza pierwszego progu podatkowego (18%).

## Literatura

- Brzeziński B. (1996), *Prawo podatkowe*, Wydawnictwo „Dom Organizatora”, Toruń.
- Gill H.L., Haurin D.R. (2001), *The choice of tax base by local authorities: voter preferences, special interest groups, and tax base diversification*, „Regional Science and Urban Economics”, no. 31.
- Gomułowicz A., Małecki J. (2004), *Podatki i prawo podatkowe*, Wydanie 3, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa.
- Goraj L., Mańko S., Sass R., Wyszowska Z. (2004), *Rachunkowość rolnicza*, Wydawca Centrum Doradztwa i Informacji. Wydawnictwo, Difin Sp. z o.o., Warszawa.
- Gos W. (2006), *Sprawozdawczość finansowa przedsiębiorstw*, Polska Akademia Rachunkowości, Warszawa.
- Gruziel K. (2008), *Opodatkowanie jako czynnik konkurencyjności rolnictwa w opinii rolników indywidualnych*, Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, Warszawa–Poznań–Lublin, t. X, z. 1, Warszawa.
- Mastalski R. (2007), *Prawo podatkowe*, Studia prawnicze, Wydanie 4, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Majchrzycka-Guzowska A. (2002), *Finanse i prawo finansowe*, Wydanie V zmienione, Wydawnictwa Prawnicze PWN, Warszawa.
- Wasilewski M., Gruziel K. (2007), *Koncepcja i skutki finansowe wprowadzenia podatku dochodowego w gospodarstwach rolniczych*, Zeszyty Naukowe SGGW, Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej, nr 62, Warszawa.

## THE POTENTIAL TO INFLUENCE THE STATE BUDGET ARISING FROM THE INTRODUCTION OF INCOME TAX IN AGRICULTURE

**Abstract:** *Purpose* – Determination of potential impacts to the State budget in a situation the introduction of income tax in agriculture.

*Design/methodology/approach* – Source empirical data will be drawn from individual farms operating under the Farm Accountancy Data Network (FADN). The number of farms under observations in Poland involves

12,000 objects. Calculation of tax burden was made a lump sum from the revenue that are carried, the PIT and CIT farms belonging to the specified type, and then conducted a study on the amount of potential revenue from income tax to the State budget.

*Findings* – The result is the most economical solution in this respect would be the taxation of holdings on the basis of a lump sum from the revenue that are carried. This situation stems from the fact that in this kind of taxation shall not be deductible expenses, and those in agriculture are very important. Taxation of agricultural farms within the framework of the corporate income tax from individuals would increase the influence of the budget subject to this tax in the form of a linear (19%). Given the scale of tax payment to the national budget would be significantly reduced.

*Originality/value* – Specify the potential benefits or losses for the State budget in respect of the introduction of income tax in agriculture is the issue as most of the time. The implementation of this type of solution is just a matter of time. The development may be the answer to the question for both farmers and what are the rules relating to the taxation of income of agricultural land will be beneficial (or not) for the taxpayer and the State budget. It should be noted that the benefits to the State budget are essentially disadvantage for potential taxpayers.

**Keywords:** State budget, income tax in agriculture

## Cytowanie

Ganc M. (2014), *Potencjalne wpływy do budżetu państwa z tytułu wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 804, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 67, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 775–784; [www.wneiz.pl/frfu](http://www.wneiz.pl/frfu).